

9.10.2025

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

HE 104/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Pyydettyä lausuntona metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamiseksi Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuus ry pitää hyvänä asiana, että luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja luonnonhoitoon kokeillaan uudenlaisia tukimalleja, joiden tavoitteena on parantaa julkisen rahoituksen vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Metsäteollisuus ry peräänkuuluttaa selkeitä ja yksinkertaisia toimintamalleja niin hallinnollisesti kuin käytännön toteutuksessa, jotta vaikuttavuus ja kustannustehokkuus toteutuvat luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa kaikkien sitä edistävien tahojen osalta. Metsäteollisuus ry kiittää siitä, että lausuntokierroksen palautetta on otettu huomioon lakivalmistelussa.

Metsäteollisuus ry ehdottaa kahta selkeää muutosta lakiesitykseen:

- 1. 13 § Kannustejärjestelmässä luovutaan lehtipuuosuuden lisäämisestä, jotta nykyiset taimikon ja nuoren metsän hoidon tavoitteet ja määrät eivät vaarannu.**
- 2. 23 c § Soiden ennallistamisen pilotointi rajataan vain puuntuotannollisesti heikkotuottoisille kohteille. Hyväkasvuiset, suoluonnon osalta voimakkaasti muuttuneet kohteet tulee rajata tukien ulkopuolelle ja pitää ne aines- ja energiapuuntuotannossa jatkossakin.**

1. Lehtipuuosuuden lisäämisen poistaminen (13 §)

Nykyistä kannustejärjestelmän mukaista tukea taimikon ja nuoren metsän hoitoon on mahdollista saada, kun kohde täyttää puuston poistamista koskevat vaatimukset. Useimmissa tapauksissa tämä tarkoittaa ylimääräisen lehtipuuston poistamista. Vaatimukset eivät tällä hetkellä koske jätettävän lehtipuuston määrää, vaan kaiken jätettävän puuston kokonaismäärää. Nykyisen lain mukaan hoitotyössä tulee välttää

9.10.2025

lehtipuiden poistoa niissä tilanteissa, joissa lehtipuusto ei haittaa kasvatettavan metsän kasvatusta ja se sopii kasvatettavaksi puustoksi yhdessä pääpuulajin kanssa. Lisäksi metsäsertifiointijärjestelmät edellyttävät monipuulajisuuden suosimista esimerkiksi riistatiheiköissä ja säätopuiden jättämisessä. Lehtipuusuuden lisäämisellä on sekä monimuotoisuuteen että ilmastonmuutoksen sopeutumiseen liittyviä hyötyjä.

Nykyisellä taimikon ja nuoren metsän hoidon tuella pyritään parantamaan kohteiden metsänhoidollista tilaa sekä lisäämään puuston kasvua ja hiilen sitoutumista puustoon. Lehtipuun määrän lisääminen on osin ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa.

Ehdotetussa muodossaan tuen taso nykyiselle taimikon ja nuoren metsän hoidolle laskisi, mikä voisi vähentää kiinnostusta taimikon ja nuoren metsänhoidon määriin kokonaisuudessaan. Tämä on ristiriidassa oikea-aikaisen metsänhoidon tavoitteen kanssa. On myös huomioitava, että jätettävän lehtipuun määrän arviointi toisi Metsäkeskukselle lisää hallinnollisia kustannuksia, mikä on vastoin kustannustehokkuustavoitteita.

Lehtipuusuuden lisääminen ja erityisesti kaikkien lehtipuulajien suosiminen on kannatettavaa, kun hoitotoimenpiteet pohjautuvat metsänhoitosuosituksiin. Informaatio-ohjauksella, koulutuksella sekä sertifiointijärjestelmillä on oleellinen rooli näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Ehdotetussa muodossaan, jossa tuen tasoa vähennetään nykyisestä, kannustejärjestelmä voisi vähentää taimikonhoidon ja nuoren metsänhoidon määriä nykyisestä.

Metsäteollisuus ry esittää, että kannustejärjestelmässä luovutaan lehtipuusuuden lisäämisestä, jotta nykyiset taimikon ja nuoren metsänhoidon tavoitteet ja määrät eivät vaarannu.

2. Soiden ennallistamisen pilotoinnin rajaaminen (23 c §)

Kannustejärjestelmän pilotointi mahdollistaa myös valmistautumisen ennallistamisasetuksen toimeenpanoon. Tuen myöntämisen edellytykseksi esitetään, että ennallistettavalla suoalueella on ennallistamisasetuksen liitteessä 1 mainittu luontotyyppi, joka ei ole hyvässä tilassa. Käytännössä näiden luontotyyppien tunnistaminen ja niiden tilan arviointi ei ole mahdollista, koska tällaista luontotietoa ei ole saatavilla Natura 2000 -alueiden ulkopuolelta. Lisäksi ennallistamissuunnitelman kansallinen ohjausryhmä on linjannut, että luontotyyppien ja hyvän tilan määritelmät tarkennetaan ennallistamissuunnitelman laatimisen yhteydessä Natura 2000 -alueiden ulkopuolella.

Metsäteollisuus ry esittää, että soiden ennallistamisen pilotointi rajataan vain puuntuotannollisesti heikkotuottoisille kohteille. Hyväkasvuiset, suoluonnon osalta

9.10.2025

voimakkaasti muuttuneet kohteet tulee rajata tukien ulkopuolelle ja pitää ne aines- ja energiapuuntuotannossa jatkossakin.

3. Muut keskeiset huomiot lakiesityksestä

Suojavyöhykkeen jättäminen (23 b §)

Suojavyöhykkeiden jättäminen tarjouskilpailumenettelyllä on uudenlainen tukimuoto. On perusteltua, että pilotointi rajoittuu tiettyihin maakuntiin ja erikseen määriteltyihin kohteisiin. Esitetty suojavyöhykkeen leveys 30–50 m voisi vaikuttaa merkittävästi puun saatavuuteen, jos suojavyöhyke siirtyisi kokonaan metsätalouskäytön ulkopuolelle. Pilotoinnissa tulee arvioida, voidaanko samalla tuen määrällä päästä monimuotoisuuden näkökulmasta yhtä vaikuttavaan, mutta samalla kustannustehokkaampaan ratkaisuun, jos tuetulla suojavyöhykkeellä sallitaan poimintahakkuut. Poimintahakkuut sallimalla saataisiin pidempiä suojavyöhykkeitä samalla tukimäärällä.

Heikentämättömyysvelvoitteen tulkinta lehtojen luonnonhoidossa (23 d §)

Lehdon luonnonhoidon tuki on kannatettava. Pilotointi ei ota kantaa EU:n ennallistamisasetuksen säätämään heikentämättömyysvelvoitteeseen, josta ei ole vielä kansallista tulkintaa. Osallistuessaan pilotointiin metsänomistajilla ja toimijoilla tulee olla varmuus siitä, mitä vaikutuksia tai rajoituksia luonnon tilan parantamisella voi olla metsäomaisuuden käytölle.

Metsäteollisuus ry katsoo, että luonnon tilan parantaminen ja metsätalous on yhteensovitettavissa. Mikäli luonnon tilan parantaminen ja hyvän tilan saavuttaminen sulkee pois talouskäytön, vähentää se motivaatiota tehdä luonnon tilaa parantavia toimia. Tämä on erityisen merkityksellistä sellaisilla kohteilla, kuten lehdoissa, joissa luonnonhoitoa ja metsätaloutta toteutetaan yhtä aikaa.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja